

POSUDEK DOKTORSKÉ DISERTAČÍ PRÁCE

Jiří Baudyš: Pracovní spokojenost učitelů středních a vyšších policejních škol Ministerstva vnitra České republiky. Praha: FF UK 114 stran + přílohy

Posuzovaná disertační práce je tematicky nesporně aktuální. Zvyšující se nároky kladené v současnosti na učitele všech typů škol se prostřednictvím jejich percepce promítají i do subjektivního prožívání. Relevantní informace o subjektivním prožívání práce a pracovních podmínek učitelů jsou důležité nejen pro pedeutologickou teorii ale i pro všechny úrovně školního managementu. Spokojenost lze považovat za fenomén, v němž se subjektivní hodnocení situace učitelem završuje. Autor si klade za cíl „určit míru celkové pracovní spokojenosti učitelů vyšších a středních škol Ministerstva vnitra České republiky a její vztah k vybraným proměnným převážně extrapersonálního charakteru“ (s. 7). Zaměření empirického výzkumu na exogenní činitele je žádoucí při nejmenším s ohledem na specifické podmínky výkonu učitelské profese v oblasti policejního školství. Prvních pět kapitol je věnováno teoretickému rozboru zkoumané problematiky s ohledem na teoretické a konceptuální zázemí zkoumaných jevů. Vlastní empirický výzkum je realizován pomocí převzatého dotazníku doplněného o jednu položku.

Práce je rozvržena do deseti číslovaných kapitol včetně úvodu, závěru, seznamu použité literatury a příloh. Zahrnujících mimo jiné i použitý dotazník a tabulky s některými výsledkovými údaji.

Připomínky a poznámky:

1. Práce je poměrně rozsáhlá, a to i díky tomu, že jde v některých pasážích (např. s. 69-70, 72-76, 78-79 aj. zbytečně do šířky někdy k tomu přispívá i poněkud těžkopádný a rozvláčný styl vyjadřování.
2. V pasáži věnované výsledkům dochází k po mém soudu nevhodnému směšování vlastních výsledků s úvahami o jejich odůvodňování a interpretaci. Výsledky mají být na vymezeném místě jasně a přehledně popsány. K tomu účelu mohly být některé zásadní tabulky uvedeny přímo v textu. Interpretaci výsledků ve vztahu k obecným teoretickým poznatkům, vlastním cílům a hypotézám včetně kritické úvahy o možnostech a mezích použitých metod by bylo lépe vyhradit diskusi. Ta by pak spolu se závěrem představovala vlastně jádro práce poskytující obraz o autorově přínosu ke zkoumané problematice.
3. Pro popisnou charakteristiku, orientaci i srovnání údajů o spokojenosti učitelů s jinými výzkumy bylo vhodné při zpracování výsledků využít jako orientačního ukazatele i aritmetických průměrů příslušných veličin.
4. V práci s literaturou nacházím určitou nesrovnalost na s. 69 a také v příloze, kde je předložen použitý Inventář hodnocení spokojenosti učitelů v plném znění, a jako zdroj je uvedena práce Čapka z roku 2010. Jedná se však o mou vlastní metodu publikovanou na několika místech (poprvé v roce 1995), mimo jiné i v práci z roku 1999 (Psychologické aspekty pracovní spokojenosti učitelů), kterou autor uvádí v seznamu literatury). Proč se tedy autor neodvolává spíše na původní zdroj, který měl k dispozici? Vysvětlení naznačuje,

že J. Baudyš přičítá autorství jinému autorovi (Čapkovi), s tím, že obsahuje navíc oproti mé metodě dvě otevřené otázky. To ovšem neodpovídá realitě, neboť i tyto otázky jsou rovněž mé provenience (a byly použity a publikovány v jedné z modifikací této metody na př. v roce 2009 a později).

5. Stanovený cíl práce je pro účely vlastního empirického výzkumu promítnut do 12 hypotéz. Generované hypotézy vycházejí z teoretické části práce a jsou konkrétní a po výtce až příliš atomizované. Takové množství dílčích hypotéz je na úkor přehlednosti a komplikuje zbytečně popis jejich verifikace. V práci podobného typu považuji za vhodnější využít vyšší míry zobecnění vedoucí k menšímu počtu hypotéz. Ověřování hypotéz bylo provedeno s využitím běžných statistických postupů.
6. Formální a redundantní je uvádění nulových a alternativních hypotéz navíc s nepřesným komentářem.
7. Detailní popis na úrovni repertoria statistickým metod (s. 79) je pro doktorskou disertační práci zbytečný.
8. V závěru práce měl autor především přehledně shrnout dosažené vlastní výsledky s úvahou o možnosti jejich zobecnitelnosti a praktické použitelnosti. Ten se zde však omezil spíše na popis postupu a některých dílčích výsledků. Celkově je závěr rozvláčný málo přehledný a nepřesvědčivý.

9. Konkrétní otázky:

1. Uveďte stručně souhrnně zásadní výsledky svého výzkumu a jejich teoretický a praktický přínos. Do jaké míry považujete své výsledky za odlišné od výzkumů učitelů jiných typů škol?
2. Upřesněte vztah mezi pracovní spokojeností a pracovním výkonem a jeho teoretické pojetí.

Závěr:

Autor po mém soudu prokázal orientaci v tematicky relevantní odborné literatuře a osvědčil také schopnost samostatně koncipovat a realizovat empirický výzkum přinášející i nové poznatky, představujících mimo jiné i podněty pro jejich uplatnění v praxi a pro další vědecký výzkum. Přes výše naznačené výhrady, z nichž některé mají spíše diskusní povahu, se domnívám, že **posuzovaná práce Jiřího Baudyše „Pracovní spokojenost učitelů středních a vyšších policejních škol Ministerstva vnitra České republiky“ ještě splňuje požadavky standardně kladené na disertační práce a doporučuji ji k obhajobě.**

Návrh klasifikace: prospěl

V Ostravě 31. 5. 2016

Prof. PhDr. Karel Paulík, CSc.
Filozofická fakulta Ostravské univerzity

